Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 38 (39) Warszawa, 6 listopada 1937 r. Rok II

TREŚĆ:

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości, zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo-Handlowej
w Warszawie

SYSTEM KSIĘGOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW POSIADAJĄCYCH ODDZIAŁY SPRZEDAŻY *)

II. Księgowość oddziałów prowadzona przez same oddziały

W tym przypadku każdy *oddział prowadzi samodzielnie księgi handlowe,* w których przeprowadza zapisy *swoich* czynności, sporządza *swój inwentarz i zamknięcie rachunkowe swoich ksiąg.*

*) Ob. OBP, nr 36, br, str. 544.

Centrala, wysyłając towary oddziałowi wraz ze specyfikacją (ob. I), obciąża w swych księgach rk oddziału a uznaje rk zakupu towarów.

Oddział, na podstawie otrzymanej od centrali specyfikacji towarów, obciąża w swych księgach rk otrzymanych towarów a uznaje rk centrali.

Jeśli centrala przesyła oddziałowi gotówkę, to obciąża rk oddział a uznaje rk kasy lub banku, przez który przekazała gotówkę. Oddzia —odpowiednio—obciąża rk kasy lub banku a uznaje rk centrali.

Oddział. przesyłając centrali gotówkę lub weksle odbiorców, obciąża rk centrali a uznaje rk kasy lub banku, przez który przekaza gotówkę lub też rk weksli. Centrala — odpowiednio — obciąża rk kasy lub banku, lub też weksli a uznaje rk oddziału.

Na ultimo roku operacyjnego winny być zgodne ze sobą rk oddziału w księgach centrali i rk centrali w księgach oddziału.

Po sporządzeniu bilansu za rok obrotowy oddział winien przedstawić centrali inwentarz, bilans i rk strat i zysków. Centrala wówczas winna *włączyć do aktywów i pasywów swego bilansu* odnośne *aktywa i pasywa oddziału* i w ten sposób otrzymać łączne aktywa i pasywa całego przedsiębiorstwa. Centrala winna również *włączyć do poszczególnych składników swego rku strat i zysków odnośne składniki rku strat i zysków oddziału* i w ten sposób otrzymać ogólny wynik przedsiębiorstwa (zysk lub stratę) za dany rok obrotowy.

Łączny bilans i łączny rk strat i zysków winny być tak zestawione, aby z tych zestawień jasno było widać poszczególne rki centrali i oddziałów.

Inwentarz przedsiębiorstwa winien zawierać wszystko to, co przedsiębiorstwo posiada, co mu należy się od osób trzecich, oraz to, co przedsiębiorstwo jest komu dłużne. Wobec tego centrala winna sporządzić łączny inwentarz, zawierający wszystkie aktywa i pasywa przedsiębiorstwa, a więc również aktywa i pasywa oddziału.

Dlatego też centrala winna włączyć do szczegółowych spisów aktywów i pasywów swego inwentarza odnośne szczegółowe aktywa i pasywa oddziału (np. kasa centrali, kasa oddziału, towary centrali, towary oddziału itd.) i w ten sposób otrzymać szczegółowe łączne aktywa i pasywa całego przedsiębiorstwa.

Przy takim łączeniu aktywów i pasywów bilansu centrali z aktywami i pasywami bilansu oddziału, figurowałby w aktywach rk oddziału (z bilansu centrali) a w pasywach — rk centrali (z bilansu oddziału). Rki te przez łączne zestawienie wszystkich aktywów i pasywów przedsiębiorstwa przechodzą do roli rków ewidencyjnych, opiewających na jednakowe sumy, wskutek tego wzajemnie się znoszą i zostają wyeliminowane z łącznego bilansu przedsiębiorstwa.

Nie byłoby słuszności ani celu w pozostawieniu w aktywach łącznego bilansu rku oddziału, a w pasywach — rku centrali, opiewających na jednakowe sumy. Są to bowiem rki, których przeznaczeniem i celem jest kontrola ewidencyjna czynności między centralą a oddziałem w ciągu roku obrotowego, a które tracą swoje znaczenie z chwilą sporządzenia łącznego bilansu przedsiębiorstwa.

Jeśli nawet *oddziały między sobą przeprowadzają transakcje* (przekazują sobie wzajemnie towary lub przesyłają sobie gotówkę itp.),

to i wówczas, przy łączeniu bilansów centrali z oddziałami, rki ewidencyjne tego typu (o których mowa wyżej) podlegają wyeliminowaniu z łącznego bilansu przedsiębiorstwa z powodów poprzednio już wyjaśnionych.

KONGRES KSIĘGOWYCH i RZECZOZNAWCÓW KSIĘGOWOŚCI

Przy udziale ok. 700 uczestników rozpoczął w Katowicach dnia 31 października rb. obrady IV Ogólnokrajowy Kongres Księgowych i Rzeczoznawców Księgowości.

Po uroczystym nabożeństwie w Kościele św. Piotra i Pawła, odprawionym przez Ks. Biskupa Adamskiego, uczestnicy Kongresu w licznym pochodzie udali się pod pomnik Powstańca Śląskiego na Placu Wolności, gdzie prezes Zarządu Głównego Związku Księgowych prof. Konrad Czerwiński złożył w imieniu Kongresu piękny wieniec z kwiatów białych i czerwonych, po czym jednominutowym milczeniem uczczono pamięć tych, którzy własną krwią wyzwalali ziemię śląską. Następnie autobusami uczestnicy Kongresu udali się na lotnisko katowickie, gdzie odbyła się uroczystość chrztu samolotu „Księgowy", ufundowanego przez członków Związku Księgowych w Polsce, oraz przekazanie go naszym siłom powietrznym. Uroczystości asystował oddział Powstańców Śląskich, oraz przedstawiciele Związku Peowiaków, Związku Strzeleckiego, Związku Oficerów Rezerwy, Związku Rezerwistów oraz Towarzystwa Polek. Uroczystość rozpoczęło odegranie Hymnu Narodowego przez orkiestrę policyjną, po czym do zebranych przemówił prof. Konrad Czerwiński, który, między innymi, zaznaczył, że księgowi polscy uważają siebie za cywilnych żołnierzy armii obrony narodowej, gotowych do ofiar na rzecz potrzeb obrony Państwa. W imieniu Pana Wojewody Śląskiego, dr. Michała Grażyńskiego odpowiedział Naczelnik Wydziału Skarbowego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, p. Urban, podkreśliwszy zasługi organizacji zawodowej, która nie zasklepia się w ciasnym egoizmie zawodu, lecz, mimo trudności, potrafiła zdobyć się na czyn godny wyróżnienia.

Następnie, po poświęceniu samolotu, odbyły się ewolucje powietrzne 3 samolotów, a orkiestra policyjna urozmaiciła ten interesujący pokaz powietrzny szeregiem pięknie odegranych utworów.

O godz. 12 m. 15, w sali Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, nastąpiło otwarcie Kongresu. Zagaił go prezes Komitetu Organizacyjnego prof. Antoni Górski z Warszawy. Mówca określił cele i zadania Kongresu i uwydatnił znaczenie księgowości i zawodu księgowych dla rozwoju dobrobytu w Polsce. Wreszcie, wezwał uczestników Kongresu, aby należytą wobec niego postawą zadokumentowali powagę spraw, które Kongres będzie rozpatrywał.

Na wniosek prof. A. Górskiego, Kongres powołał na swojego prze-

wodniczącego p. Jana Włodzimierza Lgockiego, naczelnego dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z kolei przewodniczący Kongresu p. Lgocki powołał prezydium Kongresu, po czym sekretarz główny Kongresu p. Kazimierz Smoleński odczytał pisma i depesze nadesłane na Kongres, wśród nich depesze od protektora Kongresu Pana Wicepremiera i Ministra Skarbu inż. E. Kwiatkowskiego, od Ministra Przemysłu i Handla p. A. Romana, od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, prof. Świętosławskiego, od Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, od rektorów wyższych uczelni handlowych oraz od szeregu organizacyj, instytucyj, szkół i osób z terenu całej Polski.

Po odczytaniu pism i depesz nadesłanych pod adresem Kongresu, zgromadzeni wśród niemilknących oklasków wysłali depesze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, do Marszałka E. Śmigłego-Rydza, do Premiera dr. F. Sławoj - Składkowskiego oraz do Wicepremiera i Ministra Skarbu inż. E. Kwiatkowskiego, w których dali wyraz gotowości księgowych i rzeczoznawców księgowości do usilnej pracy dla dobra Rzeczypospolitej, dla pomnożenia Jej sił i dobrobytu.

Z szeregu gości, zaproszonych na Kongres, pierwszy przemówił w imieniu Pana Wojewody Śląskiego, dr. Michała Grażyńskiego, p. Nacz. Urban, który podkreślił funkcje księgowych i znaczenie samego zawodu dla gospodarki społecznej i prywatnej. Następnie przemówił inż. Aleksander Ciszewski, prezes Unii Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach. Nad wyraz piękne swe przemówienie mówca zakończył życzeniem: „Pracy księgowych szczęść Boże"! Z kolei przemówił w imieniu Marszałka Sejmu Śląskiego, p. Karola Grzesika, Mgr. Przyłudzki, który życzył księgowym zjednoczenia się w szeregach jednej organizacji. Wreszcie przemawiali jeszcze w imieniu prezydenta m. Katowic, dr. A. Kocura, nacz. Zagoła oraz w imieniu Towarzystwa Kupieckiego p. Kowalczyk, życząc Kongresowi pomyślnych obrad.

Po przemówieniach powitalnych dyrektor Witold Gawdzik, prezes Oddziału Związku Księgowych w Polsce na Woj. Śląskie i Zagłębie Dąbrowskie wygłosił referat na temat: „Rola rachunkowości w naprawie gospodarczej Kraju".

Na zakończenie przedpołudniowych obrad Kongresu uchwalono regulaminy dla plenum oraz dla obrad komisyjnych, powołano przewodniczących, wiceprzewodniczących i sekretarzy Komisyj: naukowej, zawodowej oraz organizacyjnej Konkresu.

Po przerwie obiadowej Komisje rozpoczęły obrady.

Obrady Komisyj toczyły się na podstawie referatów (tematy i referentów podaliśmy naszym czytelnikom w numerze 36 naszego czasopisma).

W d. 1 listopada trwały obrady komisyj.

O g. 16 tegoż dnia rozpoczęło się plenum Kongresu. Plenum uchwaliło wnioski zgłoszone przez poszczególne komisje. Na zakończenie Kongresu, plenum wysłało depesze dziękczynne do Gospodarzy Ziemi Śląskiej — Wojewody Śląskiego, Marszałka Sejmu Śląskiego i Prezydenta m. Katowic.

Uchwały plenum podamy w następnym numerze.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

98.

KSIĘGOWANIE FAKTUR. NIEPRAWIDŁOWE KSIĘGI JAKO ZAPISKI.

1. Księgowanie faktur dopiero w chwili ich wyrównania nie odpowiada zasadom prawidłowej księgowości.

2. W przypadku powołania się płatnika na księgi handlowe, władza wymiarowa winna ocenić te księgi jako zapiski — mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały zdyskwalifikowane.

NTA, 12 maj 1937, l. rej. 6602/35 — 6605 35.

S. T., prowadzący cztery przedsiębiorstwa sprzedaży obuwia w Poznaniu, zaskarżył do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w czterech oddzielnych skargach cztery orzeczenia Komisji Odwoławczej w Poznaniu w sprawie wymiaru podatku od obrotu z powyższych przedsiębiorstw za rok 1933.

W powyższych skargach, które Najwyższy Trybunał Administracyjny z uwagi na identyczność stron oraz zagadnień spornych rozpatrywał łącznie, podnosi skarżący następujące zarzuty:

1) brak rozprawienia się z konkretnymi zarzutami odwołania, podniesionymi na uzasadnienie prawidłowości ksiąg handlowych,

2) obrazę postanowienia art. 90 ustawy w związku z niepowiadomieniem skarżącego o terminie posiedzenia Komisji Odwoławczej,

3) obrazę postanowienia art. 91 ustawy motywowaną brakiem w aktach materiałów faktycznych, na których Komisja oparła ustalenie wysokości obrotu,

4) brak rozprawienia się z dowodem z ksiąg handlowych jako zapisków.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

ad 1). Skarżący w odwołaniu zarzucił, że ustalenie, zawarte w protokule badania ksiąg z dnia 12 maja 1934 r., a mianowicie iż „rachunki księguje się nie po otrzymaniu towaru, lecz po ich uregulowaniu", jest niezgodne z faktycznym stanem rzeczy, co jasno wykazywać mają zapisy w żurnalu, konto-korrencie i w księgach zakupu.

Jak to wynika z akt sprawy, władze podatkowe w związku z powyższym zarzutem odwołania zarządziły ponowne zbadanie ksiąg, co nastąpiło w dniu 3 sierpnia 1934 r.

Protokół spisany z powyższej czynności urzędowej zawiera ustalenie na podstawie porównania rachunków na zakup towaru z książką „zakupu towarów", iż księgowanie różnych faktur tego samego dostawcy następowało w przeważającej ilości wypadków w dniu regulowania należności pod jedną datą w łącznej sumie. Dla zobrazowania sposobu księgowania przytoczył organ urzędowy cały szereg wypadków, potwierdzających powyższe ustalenie.

Odpis powyższego protokółu przesłany został skarżącemu pismem z dnia 26 września 1934 r. do wiadomości celem złożenia oświadczenia, skarżący jednak nie skorzystał z powyższego upoważnienia i żadnych oświadczeń nie złożył.

Jeżeli przeto pozwana władza w zaskarżonej decyzji powołała się w motywach na wyniki ponownego badania ksiąg handlowych, dokonanego w związku z zarzutami odwołania i opierając się na biernym zachowaniu się skarżącego w odniesieniu do ustaleń tego ponowne-

go protokułu podtrzymała orzeczenie władzy wymiarowej w sprawie dyskwalifikacji ksiąg, to rozprawiła się ona dostatecznie z zarzutami odwołania.

Stwierdzić bowiem należy, że jak to Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 17 października 1935 r. L. Rej. 238/34 i 675/34 orzekł i uzasadnił, księgowanie rachunków dostawców dopiero w chwili ich wyrównania nie odpowiada ani § 38 niemieckiego kodeksu handlowego, ani też zasadom prawidłowej rachunkowości. Tym samym upaść musi jako chybiony zarzut skargi wadliwości postępowania.

ad 2). Również za nieuzasadniony uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny zarzut skargi obrazy postanowienia art. 90 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Z akt administracyjnych wynika bowiem, iż skarżącemu doręczono w dniu 7 września 1935 r. zawiadomienie o terminie rozpatrywania odwołania oraz że skarżący w terminie odwoławczym stawił się, oraz złożył wyjaśnienia w związku z odwołaniem.

ad 3). Natomiast uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny za uzasadniony zarzut skargi wadliwości postępowania w związku z brakiem rozprawienia się w orzeczeniu z dowodem z ksiąg handlowych jako zapisków. W wyroku bowiem z dnia 26 września 1936 L. Rej. 3673/34 ustalił Najwyższy Trybunał Administracyjny zasadę prawną, iż w przypadku powołania się podatnika na księgi handlowe władza ma obowiązek oceny tych ksiąg jako zapisków przy ustalaniu obrotu, mimo iż księgi jako formalnie wadliwe zostały odrzucone.

Powołując się na motywy cytowanego wyroku Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, iż postępowanie przed władzą pozwaną dotknięte jest istotną wadliwością i dlatego uznając za przedwczesne rozpatrywanie zarzutu skargi obrazy postanowienia art. 91 ustawy, uchylił zaskarżone orzeczenie na zasadzie postanowienia art. 84 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Zarazem zarządził Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie postanowienia art. 95 cytowanego rozporządzenia poz. 150/37 zwrot połowy opłaty od skarg (n).

I. Powołany w uzasadnieniu wyrok NTA z dn. 17 października 1935, l. rej. 238/34 i 675/34 w następujący sposób motywuje przyjętą zasadę księgowania faktur dostawców:

„Jeśli kupiec nabywa dla swego przedsiębiorstwa towar, to z tą chwilą, z którą ryzyko związane z odnośną transakcją przechodzi na niego, transakcja ta stanowi dla jego przedsiębiorstwa zdarzenie gospodarcze, wypełniające pojęcie czynności handlowej („Handelsgeschäft") z § 38, a zatem z tą też chwilą to zdarzenie winno znaleźć odpowiednik wpisowy w księgowości kupca, a mianowicie—o ile on prowadzi księgowość tzw. podwójną — zarówno na rachunku towarów, jako też na rachunku wierzycieli (korespondentów), gdyż z tą chwilą stan rozporządzalnego zapasu towarowego się zwiększył i do czasu wyrównania przypadającej ceny powstało dla kupca zobowiązanie płatnicze (na rachunku wierzycieli). Faktyczne wyrównanie rachunku czyli uiszczenie ceny w chwili późniejszej, stanowi nowe, zupełnie odrębne zdarzenie, zmuszające również do księgowania, ale nie jest to zdarzenie obrotu towarowego, lecz zdarzenie. które wywiera wpływ wyłącznie na stan kredytowy rozporządzalnych środków płatniczych. Wprowadzenie zatem do ksiąg przedsiębior-

stwa transakcji zakupu towaru dopiero z chwilą wyrównania przypadającej ceny nie czyni zadość wymogom bieżącego uwidocznienia w księgach kupca jego czynności handlowych. Wpisy do ksiąg bowiem winny być dokonywane w chronologicznej kolejności odnośnych wydarzeń, czyli w czasie właściwym a nie w terminach dowolnie obranych. Za takie zaś musiałyby uchodzić terminy zapłaty ceny w odniesieniu do kwestii obiegu towaru w przedsiębiorstwie".

Powołany wyżej § 38 Kodeksu Handlowego Niemieckiego w miarodajnym ustępie ma następujące brzmienie: „Każdy kupiec jest obowiązany do prowadzenia ksiąg i do uwidocznienia w nich (ersichtlich zu machen) swoich interesów handlowych (Handelsgeschäfte) jako też stanu swego majątku według zasad prawidłowej księgowości". Obecnie obowiązujący na całym obszarze Rzplitej Kodeks Handlowy 1934 r. w art. 54 nakłada na kupca rejestrowego identycznie obowiązek prowadzenia „według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej" księgowości handlowej — „celem ujawnienia stanu majątku i interesów handlowych".

Ze względu na identyczność obu przepisów w częściach miarodajnych (§ 38 Kodeksu Handlowego Niemieckiego i art. 54 Kodeksu Handlowego 1934 r.) powyższe uzasadnienie NTA ma całkowite zastosowanie również pod rządem jednolitego Kodeksu Handlowego.

Zdaniem prof. Lulka, księgowanie faktur dostawców dopiero po ich wyrównaniu jest wybitną nieprawidłowością w prowadzeniu ksiąg rachunkowych... Prawidłowa rachunkowość... nie dopuszcza wpisu dostawy do księgi głównej i do ksiąg pobocznych już w chwili zawarcia umowy kupna, od której to chwili powstaje po stronie kupującego ryzyko związane z zawarciem danej transakcji— lecz dopiero w chwili odbioru dostarczonego towaru: wcześniej odbiorca wpisuje tylko ewentuulną wypłatę zadatku. Rachunkowość rejestruje bowiem zdarzenia natury ekonomicznej a nie zdarzenia natury czysto prawnej, do jakich należy samo zawarcie umowy bez jej wykonania. Dopiero bowiem po odbiorze towaru powstaje zmiana zapasów i zobowiązań, która wymaga ewidencji w księdze magazynowej i w księdze wierzycieli" (glosa. OPA 1936 poz. 1324).

II. Zasadę, że w przypadku powołania się płatnika na księgi handlowe, władza wymiarowa winna ocenić te księgi jako zapiski, mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały zdyskwalifikowane—należy uznać za całkowicie ustaloną w judykaturze NTA — tak w odniesieniu do wymiaru podatku przemysłowego jak dochodowego.

W dniu 26 września 1936 r. Kolegium Zwiększone NTA uchwaliło zasadę prawną, wpisaną do księgi zasad prawnych—w odniesieniu do ustalania obrotu podlegającege? „W przypadku powołania się podatnika na księgi handlowe władza ma obowiązek oceny tych ksiąg jako zapisków przy ustalaniu obrotu, mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały odrzucone". Ta zasada prawna stała się podstawą wyroku NTA z dnia 29 września 1936 r., l. rej. 3673/34.

W odniesieniu do wymiaru podatku dochodowego identyczną zasadę przyjął NTA w całym szeregu wyroków (29 stycznia 1935, l. rej. 10924/31, 30 października 1936, l. rej. 10819/34, l. rej. 10221/34,

13 czerwca 1936, l. rej. 1816/34, 25 listopada 1936, l, rej. 2497/34, 9 grudnia 1936, l. rej. 6355/34 i in.).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

18.

OBOWIĄZEK UBEZPIECZENIA CZŁONKA ZARZĄDU OSOBY PRAWNEJ W ZAKRESIE RPR O UBEZPIECZENIU PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

1. Jest ogólną zasadą, że podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia w zakresie RPR o ubezpieczeniu pracowników umysłowych jest porozumienie stron mające cechy umowy o pracę (z tym zastrzeżeniem, że praca nie musi być płatna).

2. Jednakże—wyjątkowo—zatrudnienie na podstawie nominacji i na skutek wyboru do organów osób prawnych rodzi obowiązek ubezpieczenia w zakresie RPR o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

3. Jeśli zatrudnienie w charakterze pochodzącego z wyboru członka organu osoby prawnej stanowi zajęcie uboczne przynoszące dochód niższy niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia, pochodzący z wyboru członek organu osoby prawnej nie podlega ubezpieczeniu z mocy samego prawa.

4. Jeżeli między osobą prawną a pochodzącym z wyboru członkiem jej organu staje umowa o pracę, powstaje obowiązek ubezpieczenia, od którego podlegający ubezpieczeniu nie może być zwolniony mimo jego żądania.

NTA, 4 czerwca 1937, l. rej. 3835/35 i 3838/35, PUS, rb., październik, poz. 142.

Z uzasadnienia: Z. U. P. U. w Warszawie stwierdził w decyzjach z 22 grudnia 1933 r. Nr Nr 29751 i 29752, że Jakub M. i Adolf W., zatrudnieni w firmie Przemysł Włókienniczy Weiss i Poznański S. A. w Łodzi od 1 stycznia 1928 r., zgłosili w czerwcu 1933 r. żądanie zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia, wobec czego jako członkowie zarządu z wyboru zostają na podstawie art. 6 p. 5 prawa z 24 listopada 1927 r. (poz. 911 Dz. Ust.) i § 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 22 grudnia 1927 r. (poz. 1016 Dz. Ust.) zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia w Zakładzie od dnia 1 czerwca 1933 r z tytułu wspomnianego zatrudnienia. Wskazując zarazem na to, że w poprzednim okresie czasu obowiązek taki istniał, zakład wezwał pracodawcę do wpłacenia należnych składek.

W odwołaniu od tych decyzyj podniesiono, że Jakub M. i Adolf W. są nie tylko członkami zarządu wymienionego przedsiębiorstwa, ale także posiadają część akcyj, tak że ich członkostwo w zarządzie wynika faktycznie z tytułu współwłasności przedsiębiorstwa: nadto zarzucono, że Zakład niesłusznie zastosował do nich art. 6 p. 5 powołanego prawa, gdyż ani nie było zgłoszone żądanie zwolnienia od ubezpieczenia—a tylko stwierdziła firma w czerwcu 1933 r., fakt, że M. i W. nie podlegają ubezpieczeniu — ani też przedtem nie byli oni ubezpieczeni.

Urząd Wojewódzki Łódzki decyzją z 18 stycznia 1935 r. Nr POG. IV/W/12 oddalił odwołanie z tym uzasadnieniem, że M. i W. jako członkowie zarządu zażądali zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia w czerwcu 1933 r., zatem w myśl powołanych przepisów należało ich zwolnić od tego obowiązku od dnia 1 czerwca 1933 r.; natomiast podlegali oni temu obowiązkowi przed 1 czerwca 1933 r.

Dalszego odwołania, w którym podniesiono, że członkostwo Jakuba M. i Adolfa W. w zarządzie nie opierało się na istnieniu stosunku najmu pracy do firmy, Ministerstwo Opieki Społecznej orzeczeniem z 8 marca 1935 r. Nr Uo. 1/190-5 nie uwzględniło i zatwierdziło decyzję Urzędu Wojewódzkiego, jako ustawowo uzasadnioną z motywów, w niej przytoczonych.

Na to orzeczenie wnieśli Jakub M. i Adolf W. do N.T.A. równobrzmiące skargi, w których zarzucają, że władza pozwana pominęła momenty faktyczne, iż obaj jako akcjonariusze i współwłaściciele firmy „Weiss i Poznański S. A." zostali mianowani członkami zarządu spółki i spełniają czynności związane z prowadzeniem ich przedsiębiorstwa a mające charakter uboczny, że nadto nie pozostawali nigdy w stosunku służbowym do tej spółki akcyjnej, a samo pełnienie obowiązków w charakterze członka zarządu nie może być uważane za zawarcie umowy najmu pracy; taka umowa wszakże jest zdaniem skarżących konieczna dla określenia skarżących jako pracowników umysłowych w sensie art. 1 i 2 prawa z 24 listopada 1927 r. A ponieważ podobny zarzut zawarty był już w odwołaniu, rzeczą władzy pozwanej było — jak wywodzą skarżący przeprowadzić dochodzenia po myśli art. 5 punkt 3 cytowanego prawa. Tymczasem władza pozwana zamiast tak postąpić załatwiła sprawę w zaskarżonym orzeczeniu z punktu widzenia art. 6 tego prawa.

Rozpatrując obie skargi łącznie, NTA rozważył, co następuje:

Władza pozwana zatwierdzając decyzję pierwszej instancji ex motivis, podzieliła tym samym stanowisko prawne Urzędu Wojewódzkiego, który decyzję swą oparł pod względem merytorycznym na art. 6 punkt 5 powołanego wyżej prawa. Przepis ten głosi, że na własne żądanie będą zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia pochodzący z wyboru członkowie organów osób prawnych. Z przepisu tego wynika niedwuznacznie, że osoby, przytoczonym przepisem objęte, w zasadzie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, a sam przepis ma charakter wyjątku od powyższej zasady, stosowanego pod warunkami, tam wyszczególnionymi.

Skarżący, będąc niespornie członkami zarządu wymienionej spółki akcyjnej, zaliczają się bez wątpienia do osób, o których mowa w art. 6 punkt 5, a rozstrzygnięcie kwestii, czy pochodzą oni z wyboru, czy też jak twierdzą z nominacji, mogłoby mieć praktyczne znaczenie dopiero wtedy, gdyby władza odmawiała im uprawnienia, z przepisu tego dla nich jako członków zarządu płynącego, co w niniejszej sprawie nie zachodzi. W tym stanie rzeczy nieuzasadniony jest zarzut skarżących, że władza pozwana nie zbadała podniesionego w odwołaniu twierdzenia, że nie łączy ich ze spółką żaden stosunek służbowy względnie najmu pracy, gdyż skarżący już z samego charakteru członków zarządu spółki są w myśl art. 2 punkt 1 cytowanego prawa zatrudnieni u innej osoby prawnej, pełniąc dla niej usługi związane z członkostwem, a tylko właśnie do stosunku, wynikającego z samego członkostwa może się odnosić przepis art. 6 punkt 5. Przepis ten jako postanowienie specjalne stanowi na równi z przepisem art. 5 punkt 4 cyt. prawa, dotyczącym wypadków, gdy zatrudnienie opiera się na no-

minacji, wyjątek od ogólnej zasady, że zatrudnienie oznacza pracę, opartą na porozumieniu stron, mającym cechę umowy o pracę. Nadmienia się, że gdyby poza tym członek zarządu spółki akcyjnej zawarł umowę służbową ze spółką, którą to możliwość przewiduje art. 80 prawa o spółkach akcyjnych (poz. 383 Dz. Ust. z 1928 r.), a ta umowa uzasadniałaby obowiązek ubezpieczenia, to od tego obowiązku, jako wynikającego z zajęcia, spełnianego już nie w charakterze członka zarządu, dana osoba nie mogłaby być zwolniona na zasadzie art. 6 punkt 5.

O ile wreszcie skarżący dla uzasadnienia, że nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, powołują się na art. 5 punkt 3 wymienionego prawa, — według którego spośród osób, posiadających warunki wyszczególnione w art. 2 do 4, nie podlegają temu obowiązkowi osoby, których czynności uzasadniając obowiązek ubezpieczenia, stanowią zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające tego obowiązku... Trybunał zaznacza, że w odwołaniu od decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi ani na art. 5 pkt. 3, ani na istnienie okoliczności faktycznych, któreby uzasadniały zastosowanie tego przepisu prawnego, wcale się nie powoływały, wobec czego Trybunał nie dopatrzył się zarzuconej wadliwości postępowania w tym, że władza pozwana nie przeprowadziła dochodzeń dla stwierdzenia, czy nie zachodzą warunki z art. 5 pkt 3 cytowanego prawa.

Kierując się powyższymi rozważeniami Trybunał oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

Wyprowadzone wyżej (poz. 17) tezy 3 i 4 zostały w uzasadnieniu wyrażone wprawdzie ubocznie, ale —kategorycznie.

Na szczególne podkreślenie zasługuje teza: jeśli zatrudnienie w charakterze pochodzącego z wyboru członka organu osoby prawnej stanowi dla niego zajęcie uboczne przynoszące dochód niższy niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia, nie podlega on obowiązkowi ubezpieczenia.

Bardzo często pochodzący z wyboru członkowie organów osób prawnych zaniedbują zgłoszenia żądania zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia (pkt 5 art. 6 RPR o ubezpieczeniu pracowników umysłowych), a gdy takie żądanie zgłaszają, są zwalniani od obowiązku ubezpieczenia tylko od chwili zgłoszenia żądania.

O ile dla tych osób zatrudnienie w charakterze pochodzących z wyboru członków organów osób prawnych stanowi zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia (co często zachodzi), mają one obronę w p. 3 art. 5 RPR o ub. pr. um.: nie podlegają one ubezpieczeniu nawet bez zgłoszenia żądania zwolnienia—z mocy samego prawa, a więc i w okresie poprzedzającym zgłoszenie takiego żądania.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 18 PAŹDZIERNIKA 1937 R. L. D. V. 7885/1/37

w sprawie stosowania instrukcji egzekucyjnej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 27 z 1937 r., poz. 826)

W uzupełnieniu okólnika z dnia 25 czerwca 1937 r. L. D. V. 6198/1/37 (Dz. Urz. Min. Sk. nr 16 poz. 547) Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

1) Wszystkie tytuły wykonawcze „R”, które wpłynęły do urzędów skarbowych przed dniem 1 lipca 1937 r., a po tym przesłane zostały według właściwości do innego urzędu skarbowego, powinny być rejestrowane w urzędzie skarbowym, przywołanym o wykonanie egzekucji, w dotychczasowej ewidencji tytułów wykonawczych „R” i egzekwowane według przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1937 r. Nowych ewidencji tytułów wykonawczych „R” zakładać nie należy.

2) Pojęcie wierzyciela dla celów spisu tytułów wykonawczych jest węższe, niż pojęcie wierzyciela w rozumieniu § 5 P. E. W myśl bowiem § 3 instrukcji wierzycielskiej z dnia 15 czerwca 1937 r. (Monitor Polski nr 143, poz. 238), wierzyciele obowiązani są prowadzić spisy wysyłanych tytułów wykonawczych według wzoru nr 4, z czego wynika, że za wierzyciela dla celów spisu tytułów wykonawczych należy rozumieć władzę lub instytucję wysyłającą do urzędu skarbowego tytuły wykonawcze, podczas gdy w myśl § 5 P. E. za wierzyciela rozumie się władzę lub instytucję jako taką. Tak więc np. o ile chodzi o Państwowy Bank Rolny, należy uważać za wierzyciela nie tylko instytucję centralną Banku w Warszawie, ale także i jej oddziały prowincjonalne, ponieważ mają one prawo wystawiania i wysyłania urzędom skarbowym do egzekucji tytułów wykonawczych na należności Państwowego Banku Rolnego.

Jakie organy danej instytucji mają być uważane za odrębnych wierzycieli dla celów spisu tytułów wykonawczych, o tym decyduje sam wierzyciel. Dla urzędu skarbowego momentem rozstrzygającym jest fakt nadesłania do egzekucji przez danego wierzyciela pierwszej partii tytułów wykonawczych (pkt 13 okólnika Min. Skarbu z dnia 25 czerwca 1937 r.). Kto nadsyła tytuły wykonawcze, dla tego zakłada się teczkę.

Nazwa wierzyciela powinna być na tytule wykonawczym dokładnie oznaczona. Nie wystarcza przeto nazwa: „Państwowy Bank Rolny” (wyjąwszy instytucję centralną w Warszawie) lecz winno być: „Państwowy Bank Rolny Oddział w......” Brak dokładnego oznaczenia nazwy wierzyciela należy uważać za brak wymogów stawianych tytułowi wykonawczemu w § 14 ust. 2 pkt a) P. E. i tytuł taki zwracać wierzycielowi do uzupełnienia.

3) Każda teczka (segregator) powinna być oznaczona tylko jednym numerem odpowiadającym kolejnemu numerowi danej teczki w wykazie teczek (pkt 16 powołanego na wstępie okólnika z dnia 25 czerwca 1937 r.).

Za teczkę należy rozumieć ogół spisów tytułów wykonawczych, obejmujących jednego wierzyciela. W tych warunkach w jednej teczce - okładce lub segregatorze może znajdować się kilka lub kilkanaście tak pojętych teczek.

4) Upomnienia na należności własne doręcza dział rachunkowo - kasowy macierzystego urzędu skarbowego, niezależnie od tego, czy zobowiązany mieszka, czy nie mieszka w chwili wysyłania upomnienia w okręgu urzędu skarbowego i niezależnie od tego, czy w toku doręczenia upomnienia zmienia on miejsca zamieszkania, wypro-

wadzając się poza granice administracyjne okręgu urzędu skarbowego. Doręczenie uskutecznia kasa bezpośrednio przez organa własnego urzędu skarbowego lub za pośrednictwem właściwych terytorialnie władz samorządowych ewentualnie urzędów skarbowych. Dalszy tok postępowania uregulowany jest w punkcie 11 zdanie trzecie okólnika Min. Skarbu z dn. 25 czerwca 1937 r. L. D. V. 6198/1/37 (Dz. Urz. Min. Sk. nr 16 poz. 547).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr J. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W listopadzie 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 listopada 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 października 1937 r.

Do 7 listopada 1937 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w październiku 1937 r.

Do 15 listopada — II rata (druga połowa) podatku gruntowego na rok 1937.

Do 15 listopada — III rata (1/4) zryczałtowanego podatku od obrotu na r. 1937.

Do 20 listopada 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni listopada 1937 r.

Do 25 listopada 1937 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu październiku 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 listopada — II rata (druga połowa) podatku od nieruchomości na rok 1937.

Do 30 listopada — kwota nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej (rolnictwo) na rok 1937.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w listopadzie 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w listopadzie 1937 r.

PORADNIA

Prenumerator 105.

Klient wybiera materiał. Kupiec odcina go. Klient wpłaca zadatek, a towar pozostaje na składzie kupca, aż do wykupienia go przez klienta. Jak należy transakcję księgować?

Z odpowiednimi zmianami należy zastosować sposób księgowania wskazany przez nas w artykule pt. „Księgowanie towaru wysłanego za pobraniem", OBP rb. nr 32 str. 479. Wpłacony zadatek należy zaksięgować na rachunku pod naz-

wą np. „Sprzedaż zadatkowana", uznając ten rachunek za wpłacony zadatek i obciążając kasę.

A. G.

Odpowiedzi listownych nie udzielamy.

W myśl § 10 rozporządzenia Ministra Skarbu o zryczałtowaniu podatku przemysłowego (DURP 1936 poz. 98) wyłączenie przedsiębiorstwa z liczby przedsiębiorstw opłacających zryczałtowany podatek winno nastąpić w tym wypadku, o ile zostanie stwierdzone, że przedsiębiorstwo winno być na rok 1936 lub 1937 zaopatrzone w świadectwo przemysłowe kategorii wyższej od przewidzianych w § 1 wspomnianego rozporządzenia. Ponieważ w Pańskim przypadku ta podstawa do wyłączenia nie zaszła, gdyż nie miał Pan obowiązku zaopatrzenia się w świadectwo przemysłowe kategorii wyższej, stanowisko Urzędu Skarbowego i Wydziału Skarbowego nie jest, zdaniem naszym, słuszne.

Ch. O. Kutno.

Czy z chwilą przekroczenia kwoty skupu, na którą zostało wykupione świadectwo przemysłowe na skup zawodowy, powstaje dla prowadzącego przedsiębiorstwo skupu zawodowego obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego wyższej kategorii?

Podstawę do określenia kategorii świadectwa przemysłowego wymaganego dla przedsiębiorstwa skupu zawodowego stanowi suma skupu, tj. **suma wydana na zakup towarów w ciągu roku podatkowego,** a więc suma, która zupełnie ściśle może być ustalona dopiero w końcu roku podatkowego.

Zasada samookreślenia rozmiarów przedsiębiorstwa obowiązuje i przy skupie zawodowym, a więc płatnik nabywając świadectwo przemysłowe w końcu roku poprzedzającego rok podatkowy, winien celem nabycia właściwego świadectwa przemysłowego opierać się na danych wynikających z własnych możliwości finansowych, na doświadczeniu z lat ubiegłych, na koniunkturze handlowej itp.

Według art. 31 Ustawy o podatku przemysłowym, jeżeli przed upływem terminu ważności świadectwa przemysłowego zajdą w przedsiębiorstwie zmiany, uzasadniające zaliczenie go do wyższej kategorii, winna nastąpić dopłata do ceny pierwotnie wykupionego świadectwa. Jest rzeczą jasną, że **obowiązek ten powstaje już z chwilą powstania wspomnianej zmiany.**

Wprawdzie ustęp 2 art. 31 Ustawy o podatku przemysłowym stanowi, że „dopłatę pobiera się: w stosunku rocznym, gdy wspomniane zmiany zajdą przed 1 lipca roku podatkowego, w stosunku zaś półrocznym, o ile zajdą one dopiero, poczynając od 1 lipca tegoż roku" — jednakże **przepis ten nie ma zastosowania do przedsiębiorstw skupu zawodowego.** W przedsiębiorstwach tego rodzaju przekroczenie sumy skupu decyduje o wyższej kategorii świadectwa **na cały rok podatkowy.** W tym sensie interpretuje ustęp 2 art. 31 rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku przemysłowym (§ 59 ustęp 3).

Urząd Skarbowy nie ma obowiązku wezwania prowadzącego skup zawodowy do wykupienia właściwego świadectwa przemysłowego przed wszczęciem postępowania karnego (wyrok Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 1937 r. 2 K. 1421/36, OPA, 1937 poz. 1857).

Mleko.

1. Dostawcy mleka wytwórni, Panów otrzymują od Nich codziennie pokwitowanie ilościowe z odbioru mleka. Co pewien okres czasu – co 10, 15 lub 30 dni następuje rozliczenie z dostawcami i wypłata. Dostarczenie mleka nie jest księgowane. W chwili rozliczenia i wypłaty transakcja jest księgowana jako gotówkowa. Czy księgowanie jest prawidłowe?

Księgowanie jest nieprawidłowe. Panowie zakupują mleko **nie** za gotówkę, lecz na kredyt.

Dostarczenie mleka jako wydarzenie gospodarcze winno być zaksięgowane:

Ma Rk Dostawców, Wn Rk Mleka.

Rozliczenie i wypłatę księgujemy:

Ma Rk Kasy, Wn Rk Dostawców.

Nie ma obowiązku prowadzenia oddzielnego konta dla każdego dostawcy.

2. Od obowiązku udzielania władzom wymiarowym potrzebnych do wymiaru danych i informacyj dotyczących dostawców nie są Panowie zwolnieni.

3. Zbiornica mleka we wsi, w której Panowie mleko przyjęte od gospodarzy wymierzają i wlewają do baniek dla wysłania do Ich wytwórni jest **oddzielnym składem** w rozumieniu art. 22 ustawy o podatku przemysłowym. Skład ten wymaga wykupienia karty rejestracyjnej.

4. O kategorii świadectwa przemysłowego, która według taryfy jest zależna od ilości zatrudnionych robotników decyduje ogólna ilość zatrudnionych robotników **a nie ilość robotników w każdej zmianie.**

5. Obniżenie stawki podatku od obrotu przedsiębiorstwom przemysłowym, korzystającym w roku 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych dotyczy tylko roku 1936 (23 września br., L. D. V. 38196/37).

6. Zwyczajowo dozwolone jest **bezimienne księgowanie zakupu,** o ile sprzedawcy zwyczajowo rachunków nie wystawiają. W księgach więc **może figurować jako dostawca dana gromada wiejska.**

A. J. Abonament nr 14.

Jak już wyjaśnialiśmy, nie ma przeszkód do prowadzenia przez kupca biurowości przedsiębiorstwa skupu zawodowego w lokalu przedsiębiorstwa handlowego lub też przemysłowego. Jednakże przy tym stanie faktycznym mogą zachodzić nieporozumienia z władzą skarbową z tego względu, że przedsiębior stwo skupu nie może prowadzić zakładu sprzedaży.

Prowadzenie księgowości łącznej dla przedsiębiorstwa skupu zawodowego i jakiegokolwiek innego jest dopuszczalne.

Ryba.

1. Nawet kupiec jednoosobowy **nie ma obowiązku uwidoczniania w księgach przedsiębiorstwa całego swego majątku.** Książki winny obejmować jedynie majątek (kapitał), wydzielony do prowadzenia danego przedsiębiorstwa.

Kapitał przedsiębiorstwa kupca jednoosobowego wolno powiększyć bez wskazywania jego pochodzenia.

2. Z dochodu podlegającego opodatkowaniu, na mocy art. 3 ustawy z dn. 24. 3.1933 o ulgach dla nowznoszonych budowli (DURP 1933 poz. 173) ulegają potrąceniu sumy będące częścią tego dochodu, a zużyte na budowę domu mieszkalnego. A więc **nie cały koszt budowy** jest potrącalny, lecz jedynie ta jego część. która rzeczywiście pochodzi z dochodu **danego** roku.

Przez sumy zużyte na budowę należy rozumieć także koszty nabycia placu, koszty notarialne, adwokackie itp. związane z nabyciem placu i budową.

3. **Jeżeli dostawca wystawia fakturę na całość zakupionego towaru, zaś towar dostarcza odbiorcy częściami,** należy księgować wysłanie stopniowo—ilościowo i wartościowo—na podstawie dokumentu stwierdzającego częściowe wykonanie.

Samo bowiem wystawienie rachunku bez dostarczenia towaru **nie** jest wydarzeniem gospodarczym i nie podlega księgowaniu.

4. **Jeżeli pracodawca nie potrąca pracownikowi od wypłaconego wynagrodzenia podatku od uposażeń, lecz ponosi go z własnych funduszów,** obowiązany jest przyjąć za podstawę obliczenia podatku taką kwotę wynagrodzenia, by, po potrąceniu od tej kwoty obliczonego podatku. pozostała różnica wyrażała sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty.

Jeżeli pracodawca opłaca za pracownika z funduszów własnych nietylko podatek dochodowy, ale i **inne świadczenia, które winien ponosić sam pracownik** (ubezpieczenia społeczne, fundusz pra-

cy itp.), wówczas za „sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty” w rozumieniu art. 43 (ustęp ostatni) uważać należy kwotę rzeczywiście przez pracownika otrzymaną łącznie z wyżej wymienionymi świadczeniami.

Sposób obliczenia podatku w wypadku, gdy pracodawca ponosi podatek dochodowy od uposażeń z własnych funduszów podaje okólnik Min. Skarbu z d. 8 lipca 1936, L.D.V. 21454/2/36, Dz. Urz. Min. Sk. nr 19, 1936, poz. 598. W tym okólniku podana jest formuła matematyczna do obliczenia podatku i skala pomocnicza do stosowania formuły.

S

Czy spisywanie na jednej kartce kwot wpływających do kasy może zastąpić bloczki kasowe?

Kwestia ta jest w judykaturze NTA rozstrzygnięta: „Zasady prawidłowego księgowania wymagają tego, by wszelkie wpisy były dokonywane na zasadzie dokumentów i rachunków, które stanowią podstawę wpisu. Przy drobnej sprzedaży towarowej taką podstawę stanowić mogą **szczegółowe zestawienia codziennych utargów** oraz bloczki kasowe” (I. rej. 2609/31, OPA, poz. 474). „Zestawienia utargów dziennych jako dowody książkowe w przedsiębiorstwie detalicznej sprzedaży towarów spożywczych, **nie muszą obejmować wszystkich danych poszczególnych transakcyj,** w szczególności danych, dotyczących ilości i rodzajów sprzedanych towarów” (I. rej. 4968/33, OPA poz. 1480, orzeczenie to da się zastosować do każdego przedsiębiorstwa prowadzącego drobną sprzedaż).

Rozporządzenie wykonawcze do ordynacji podatkowej przyjęło tę tezę w § 78 ust. 2 — wprawdzie w odniesieniu do ksiąg uproszczonych, ale jest rzeczą jasną, że przepis ten winien być przez analogię stosowany do ksiąg handlowych zwykłych: „Przy transakcjach, przy których wykazywanie rodzajów i ilości towarów jest zwyczajowo nie praktykowane lub niemożliwe (np. przy sprzedaży w drobnych ilościach), dopuszczalne jest przy zapisach do ksiąg pomijanie ilości i rodzajów towarów oraz łączenie poszczególnych pozycyj w jedną sumę, obliczoną na podstawie wykazów poszczególnych kwot utargu dziennego bądź też na podstawie bloków (asygnacyj)”.

2. Przedmioty potrzebne w przedsiębiorstwie a nie będące przedmiotem handlu należy księgować na Rku Ruchomości.

3. Do przedsiębiorstwa prowadzącego handel towarowy towarami własnymi i komisowymi mają zastosowanie stawki podatku przemysłowego od obrotu 1,2% od przychodu brutto za towary własne (o ile prowadzi prowadzi prawidłowe księgi handlowe) i 6% od prowizji za sprzedaż towarów komisowych. W wypadku jednak, gdy komitent nie płaci podatku przemysłowego, komisant płacić będzie podatek 1,2% (pod warunkiem prowadzenia prawidłowych ksiąg) od przychodu brutto, tak jak gdyby sprzedawał towary na rachunek własny. W związku ze sprzedażą komisową należy prowadzić Rk prowizji z komisu.

Kub. P.

Organizacja przedsiębiorstwa wymaga, by istniała zgodność „natury” z księgami. Dlatego też **stan faktyczny gotowizny w kasie winien być zgodny z rachunkiem kasy.**

Pisze Pan, że jest to rzecz niemożliwa ze względu na to, że przedsiębiorca posiada różne kapitały a tylko część gotowizny zużywa na prowadzenie danego przedsiębiorstwa i „wszelkie pieniądze” są przechowywane razem. Nie jest rzeczą niemożliwą wyodrębnienie gotowizny odnoszącej się do danego przedsiębiorstwa do osobnej zbiornicy.

2. Jeśli księgi handlowe nie są prowadzone w samym przedsiębiorstwie, wszystkie dokumenty winny być przechowywane w zasadzie w tym miejscu, gdzie jest prowadzona księgowość.

3. **Wysyłka towaru z jednego skła-**

du przedsiębiorstwa do drugiego nie jest wydarzeniem gospodarczym podlegającym księgowaniu w księgach zasadniczych.

4. **Mleczarnia ma około 700 dostawców i prowadzi w księdze głównej ogólne konto „Dostawców mleka", poszczególne zaś konta dostawców są prowadzone w ciągu miesiąca ołówkiem w brulionach. W końcu miesiąca ogólne obciążenia są wprowadzane do księgi wypłat za mleko, w której wykazywane jest saldo każdego dostawcy. Ogólne saldo jest uzgadniane z rachunkiem „Dostawców mleka" w księdze głównej. Czy księgowanie jest prawidłowe?**

Księgowanie jest **nieprawidłowe.** Dostawa mleka jako wydarzenie gospodarcze ulega natychmiastowemu zaksięgowaniu.

To samo dotyczy wypłaty dostawcom należności.

5. Nakaz na podatek dochodowy na rok 1933 doręczony w 1937 roku nie jest zaległością,

6, Urlop buchaltera nie usprawiedliwia zaległości w księgowaniu.

7. Jest rzeczą trudną przeprowadzenie granicy między buchalterem prowadzącym przedsiębiorstwo buchalteryjne a buchalterem, który, jakkolwiek znajduje się w stosunku najmu pracy, pracuje poza siedzibą przedsiębiorstwa pracodawcy — u siebie w domu. Przytoczone dane nię są wystarczające dla opiniowania w kwestii Pana interesującej.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza. Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa. Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15